

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента

ОДФ 2.02 ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

підготовки

бакалаврів

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

01 Освіта / Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

013 Початкова освіта

(код і найменування спеціальності)

Дніпро-2024 рік

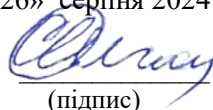
Робоча програма освітнього компонента ОДФ 2. 02 Загальна психологія для студентів спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів для здобувачів вищої освіти II курсу.

Розробник: Інна Осадченко, доктор педагогічних наук, професор, магістр психології, практикуючий психолог

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2024 року № 01

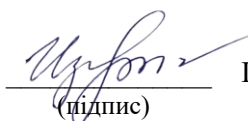
Зав. кафедри

(підпис)

Станіслав САПОЖНИКОВ, д. пед. н., професор

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «28» серпня 2024 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

Інна ЗЕРКАЛЬ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання	українська	українська
Передумови вивчення навчальної дисципліни	Вихідна	
Курс	1	1
Семестр / триместр	1	1
Загальний обсяг годин / кредитів	120/4	120/4
Кількість змістовних модулів	3	3
Годин на аудиторне вивчення	46	12
Годин на самостійне вивчення	74	108
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Загальна психологія» є розширення пізнавальної сфери здобувачів вищої освіти, надання знань в галузі загальної психології, формування у здобувачів поняття про психологічну науку та психологічне пізнання, його специфіку, знання методів дослідження психіки, формування уявлень про розвиток психіки та свідомості, про психічні процеси та індивідуально-психологічні властивості особистості, про особливості поведінки особистості у діяльності та спілкуванні.

Завдання вивчення дисципліни «Загальна психологія» полягають у тому, що майбутні бакалаври спеціальності «Початкова освіта» мають засвоїти основні поняття про психологічну науку, про психіку, свідомість та несвідому сферу особистості, основні питання загальної психології: предмет, стан, структура, завдання і методи сучасної психології; формування уявлень про психічні процеси як важливі компоненти людської діяльності, про типи темпераменту, особливості поняття характер, здібності та про емоційно-вольові якості особистості, їх прояв у діяльності та спілкуванні.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Загальна психологія» забезпечує набуття здобувачами освіти низки *компетентностей*.

Компетентності, що формуються:

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання:

ПР-01 Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08 Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

Після вивчення курсу «Загальна психологія» студенти повинні **знати:**

- сутність поняття «психіка»;
- основні положення про психіку;
- природу та соціальну детермінацію психічного розвитку;
- рефлексорну природу психічного як властивості нервової системи;

вміти:

- класифікувати групи;
- визначати темперамент молодшого школяра;
- складати психологічну характеристику молодшого школяра;
- застосовувати вербальні та невербальні засоби спілкування;

володіти:

- засобами вербальної та невербальної комунікації, адаптованої до початкової школи;
- навичками саморегуляції психоемоційного стану.

4. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до психології

Тема 1. Предмет, завдання та структура психологічної науки.

Визначення психології як науки. Значення і завдання сучасної психології. Структура сучасної психологічної науки. Сучасна психологія та її місце в системі наук. Аналіз

напрямоків зарубіжної психології. Історія розвитку психологічної науки в Україні. Психологічне дослідження та етапи його проведення. Основні вимоги до організації дослідження. Метод спостереження. Експеримент та його види. Психологічні тести (тести здібностей, інтелекту, успішності та ін.). Моделювання психічних процесів. Методи опитування (бесіда, інтерв'ю, анкетування). Метод аналізу продуктів діяльності людини. Метод узагальнення незалежних характеристик. Кількісний і якісний аналіз психічних фактів.

Тема 2. Природа і сутність психіки.

Поняття про психіку. Основні положення про психіку. Природа та соціальна детермінація психічного розвитку. Рефлекторна природа психічного як властивості нервової системи. Мозок і психіка. Основні блоки мозку. Психіка і вища нервова діяльність. Закон взаємодії індукції. Психіка і свідомість. Структура свідомості. Несвідомі психічні явища. Механізми психологічного захисту.

Тема 3. Психологія особистості та групи

Поняття про особистість в психології. Теорії особистості (З. Фрейд, К. Юнг, А. Адлер, К. Горні, Г. Мюррей, К. Левін, А. Маслоу, К. Роджерс та ін.). Поняття про інтереси та їх види. Переконавання та ідеали особистості. Поняття про установку. Цілі особистості та рівні її домагань. Самооцінка та Я-концепція особистості. Поняття про групи, їх класифікація. Диференціація в групах і колективах, рівні розвитку групи. Методи вивчення міжособистісних стосунків в групі (соціометрія та референтометрія). Лідерство в групах і колективах. Лідерство та керівництво. Типи лідерів. Психологічна сумісність в групах. Міжособистісні стосунки в групах, їх якісна відмінність. Колективістичне самовизначення, ідентифікація, згуртованість та референтність групи.

Тема 4. Психологія спілкування та діяльності

Поняття про спілкування. Значення спілкування в розвитку особистості. Вербальні та невербальні засоби спілкування. Комунікативна, інтерактивна та перцептивна функції спілкування. Рефлексія, ідентифікація, стереотипізація. Смыслові бар'єри спілкування. Конфлікт та його види. Психолого-педагогічне спілкування, умови його ефективності. Соціально-психологічний тренінг спілкування. Активність особистості та її джерела. Активність і діяльність. Діяльність як суттєвий вид активності людини. Структура діяльності. Екстеріоризація та інтеріоризація дій як етапи розвитку та основна форма оволодіння діяльністю. Поняття про навички, вміння, звички. Основні види діяльності (ігрова, учбова, трудова) та їх порівняльна характеристика. Гра як ведуча діяльність і її психологічні особливості. Учбова діяльність та її психологічна характеристика. Психологічна структура і зміст трудової діяльності. Творчість як самостійний вид діяльності.

Змістовий модуль 2. Пізнавальні психічні процеси

Тема 5. Увага та відчуття

Поняття про увагу, її фізіологічна основа. Вчення І. М. Сеченова, І. П. Павлова, О. О. Ухтомського, Д. Є. Хомської про природу уваги. Види уваги. Мимовільна, довільна та післядовільна увага. Зовнішня та внутрішня увага. Індивідуальна, групова та колективна увага. Властивості уваги: зосередженість, коливання, переключення, відвертання, обсяг, розподіл, стійкість та розсіяність уваги. Розвиток і виховання уваги в учнів. Уважність як властивість особистості. Неуважність та її причини. Поняття про відчуття. Рефлекторна природа відчуттів. Рецептори і аналізатори. Загальні властивості відчуттів: якість, інтенсивність (сила), тривалість і просторова локалізація відчуттів. Закономірності відчуттів: пороги чутливості, адаптація, післядія, взаємодія. Класифікація відчуттів, їх види. Удосконалення відчуттів у результаті вправ та трудової діяльності. Компенсаторні можливості в галузі відчуттів.

Тема 6. Сприймання та пам'ять

Поняття про сприймання, основні властивості його. Спрямованість особистості і сприймання. Аперцепція. Об'єктивні умови сприймання. Фізіологічні основи сприймання. Роль моторних компонентів у сприйманні. Класифікація сприймань, їх види. Сприймання простору і часу. Ілюзії. Спостереження і умови його ефективності.

Поняття про пам'ять. Суспільно-історичний характер пам'яті. Теорії пам'яті. Види пам'яті. Загальна характеристика процесів пам'яті. Індивідуальні відмінності в процесах пам'яті.

Тема 7. Мислення та уява.

Поняття про мислення. Мислення і чуттєве пізнання. Мислення і мова. Соціальна природа мислення. Фізіологічні основи мислення. Форми мислення: поняття, судження та умовиводи. Формування понять у процесі навчання. Мисленнєві операції та їх характеристика. Аналіз, синтез, порівняння, конкретизація, абстрагування, узагальнення, класифікація та систематизація. Мислення і розв'язування задач. Види мислення і його індивідуальні особливості. Поняття про інтелект та основні підходи до його вивчення. Структура інтелекту за Р. Стенбергом, Ч. Терстоуном, Р. Кетелем, Дж. Гілфордом.

Поняття про уяву. Соціальна природа уяви. Уява та об'єктивна дійсність. Уява і творчість. Види уяви. Мрія і практична діяльність. Аналітико-синтетичний характер процесів уяви. Способи синтезування, які забезпечують виникнення образів уяви. Фізіологічні основи уяви. Ідеомоторні рухи. Індивідуальні властивості уяви. Розвиток уяви в учнів.

Змістовий модуль 3. Емоційно-вольові процеси та індивідуальні психічні властивості

Тема 8. Емоції і почуття.

Поняття про емоційне реагування. Види емоційного реагування: емоційний тон відчуттів та вражень, власне емоції, афект, настрій, стрес, почуття. Фізіологічні основи емоцій. Роль емоцій в житті людини. Характеристика різних емоцій. Емоційні властивості людини. Загальне уявлення про почуття. Характеристика різних емоцій. Емоційні властивості людини. Загальне уявлення про почуття. Характеристика різних почуттів.

Тема 9. Воля. Характер. Темперамент.

Поняття про волю. Мотиваційна сфера особистості та вольова діяльність. Вольовий акт і його структура. Вольове зусилля. Психологічний аналіз боротьби мотивів та прийняття рішення. Вольові якості особистості та їх розвиток. Завдання виховання та самовиховання волі. Вікові та індивідуальні особливості волі.

Поняття про характер. Вияв характеру. Структура і риси характеру, його цілісність. Характер і спрямованість особистості. Спадковість і характер. Зв'язок характеру і темпераменту. Формування характеру. Урахування особливостей характеру у індивідуальній та навчально-виховній роботі.

Поняття про темперамент. Фізіологічні механізми темпераменту (гуморальна, конституційна та психофізіологічна теорії). Типи темпераментів, їх психологічна характеристика. Основні властивості темпераменту: сенситивність, реактивність, активність, пластичність, ригідність, екстраверсія, інтроверсія, емоційна збудливість. Роль спадковості в походженні властивостей темпераменту. Проблема мінливості темпераменту. Роль темпераменту в трудовій і навчальній діяльності. Темперамент і індивідуальний стиль діяльності. Індивідуальний підхід до учнів з різними типами темпераменту.

Тема 10. Здібності.

Поняття про здібності. Здібності, знання, уміння й навички. Характеристика видів здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Структура здібностей: уважність, чутливість, спостережливість, кращі якості мислення, пам'яті, уяви, волі та почуттів. Структура спеціальних здібностей. Наукові, педагогічні. Математичні, технічні, літературні, музичні та інші здібності. Якісна і кількісна характеристика здібностей. Аналіз тестової методики для визначення коефіцієнта розумової обдарованості. Умови розвитку здібностей в учнів.

Тема 11. Поведінкові технології роботи з дітьми з особливими освітніми проблемами.

Робота з дітьми з поведінковими проблемами. Функції поведінки. Організація та проведення оцінювання поведінки дитини. Попередні умови та тригери, запобігання виникненню. Альтернативна та позитивна поведінка. Відеомодельовання і відео-самоделювання. Технології використання візуальної підтримки. Комунікація з дитиною з особливими освітніми потребами. Мінімізація заохочення проблемної поведінки та забезпечення безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											Форма контролю	
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	л а б	і н д	с.р.		л	п	лаб	ін д		с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Вступ до психології													
Тема 1. Предмет, завдання та структура психологічної науки	10	2	2			6	10					10	Т
Тема 2. Природа і сутність психіки	12	2	2			8	10					10	Т
Тема 3. Психологія особистості та групи	12	2	2			8	10					10	Т
Тема 4. Психологія спілкування та діяльності	12	2	2			8	10					10	
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8			30	40	0	0			40	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Пізнавальні психічні процеси													
Тема 5. Увага та відчуття	10	2	2			6	10					10	Т
Тема 6. Сприймання та пам'ять	12	2	2			8	14	2	2			10	У
Тема 7. Мислення та уява.	12	2	2			8	10					10	
Разом за змістовим модулем 2	34	6	6			22	34	2	2			30	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Емоційно-вольові процеси та індивідуальні психічні властивості													
Тема 8. Емоції і почуття.	12	2	4			8	14	2	2			10	Т

Тема 9. Воля. Характер. Темперамент.	12	2	2			8	12					12	Т
Тема 10. Здібності.	12	2	2				4					4	Т
Тема 11. Поведінкові технології роботи з дітьми з особливими освітніми проблемами.	12	2	2			8	16	2	2			12	ПК
Разом за змістовим модулем 3	48	8	10			32	46	6	6			60	
Всього	120	22	24			74	120	6	6			108	

Форми контролю: усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т
колоквіум – К

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		
		Денна форма	Заочна форма	Макс. кіл-ть балів
1	Тема 1. Предмет, завдання та структура психологічної науки	2		1
2	Тема 2. Природа і сутність психіки	2		2
3	Тема 3. Процес навчання у початковій школі	2		2
4	Тема 4. Психологія спілкування та діяльності	2		2
5	Тема 5. Увага та відчуття	2		2
6	Тема 6. Сприймання та пам'ять	2	2	1
7	Тема 7. Мислення та уява.	2		2
8	Тема 8. Емоції і почуття.	2		2
9	Тема 9. Воля. Характер. Темперамент.	2	2	2
10	Тема 10. Здібності.	2		2
11	Тема 11. Поведінкові технології роботи з дітьми з особливими освітніми проблемами.	2	2	2
Усього годин		22	6	20

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Макс. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Тема 1. Предмет, завдання та структура психологічної науки	2		1
2	Тема 2. Природа і сутність психіки	2		2
3	Тема 3. Процес навчання у початковій школі	2		2
4	Тема 4. Психологія спілкування та діяльності	2		2

5	Тема 5. Увага та відчуття	2		2
6	Тема 6. Сприймання та пам'ять	2		1
7	Тема 7. Мислення та увага.	2		2
8	Тема 8. Емоції і почуття.	4	2	2
9	Тема 9. Воля. Характер. Темперамент.	2	2	2
10	Тема 10. Здібності.	2		2
11	Тема 11. Поведінкові технології роботи з дітьми з особливими освітніми проблемами.	2	2	2
Усього годин		24	6	20

7. Теми практичних занять (не передбачено).

8. Теми лабораторних занять (не передбачено).

9. Самостійна робота

7. Самостійна робота

Теми, що виносяться на самостійне опрацювання необхідно презентувати у вигляді усної доповіді, доповідь у формі презентації, есе, кросворд, проходження Kahoot, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet (коротке повідомлення 5-7 хвилин) під час практичного заняття (чи під час індивідуальної консультації з викладачем). В умовах дистанційного навчання завдання для самостійної роботи прикріплюється окремим документом в Інформаційно-освітньому середовищі (Moodle).

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин	
			Очна (денна/вечірня) форма	Заочна
1.	Проаналізуйте соціально-психологічну теорію особистості А. Адлера, Г. Саллівана, Е. Фромма.	доповідь/ проходження Kahoot	3	5
2.	Сумісність в групах і колективах. Види сумісності.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	3	5
3.	Техніки та прийоми ефективного спілкування.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	3	5
4.	Творчість як окремий вид діяльності.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	3	5
5.	Ознаки уважності та причини неуважності учнів.	есе	3	5
6.	Способи удосконалення відчуттів та компенсаторні можливості в галузі відчуттів.	есе	3	5
7.	Індивідуальні відмінності в процесах пам'яті.	виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	3	5
8.	Етапи мислення учня в процесі розв'язування задач.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	3	6

9.	Фізіологічне підґрунтя уяви. Уява і органічні процеси.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	3	6
10.	Роль емоцій в житті людини.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	3	6
11.	Вікові та індивідуальні особливості волі.	кресворд	5	6
12.	Академічна добродетель як позитивна риса характеру.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	5	6
13.	Темперамент і індивідуальний стиль діяльності.	виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	5	6
14.	Структура інтелекту за Р. Стенбергом, Р. Кетелом, Дж. Гілфордом.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	5	8
15.	Показати на прикладах залежність сприймання від досвіду людини та її інтересів.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	5	8
16.	Фактори впливу на збереження матеріалу в пам'ять.	усна доповідь, доповідь у формі презентації, виконання завдання за допомогою програмного забезпечення Mural, Padlet	5	5
17.	Ефект краю.	усна доповідь, доповідь у формі презентації	5	6
18.	Роль засобів масової інформації і формуванні поведінки (концепція Бандури)	усна доповідь, доповідь у формі презентації	5	6
19.	Комунікація з дитиною з особливими освітніми потребами	усна доповідь, доповідь у формі презентації	4	4
	Разом		74	108

10. Методи навчання:

Загальні:

- **Словесні** методи навчання: евристична бесіда; акроматичне пояснення (індукція, дедукція, традукція), розповідь, лекція, інструктаж, робота з підручником.
- **Наочні** методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.
- **Практичні** методи навчання: вправи, практичні й дослідні роботи.
- **Активні** методи навчання: сократівська бесіда, дискусія, кейс-стаді (метод ситуацій).
- **Методи інформаційно-телекомунікаційних технологій:** LMS (Learning Management System) програмні додатки для адміністрування навчальних курсів в рамках дистанційного навчання (Classroom, Prometheus, Quizlet, Udemy, EdX, Coursera, Brainly, Khan Academy, СК-12). WhatsApp, Viber, Telegram.

- **Методи інтерактивного навчання:** «1-2-4-разом», «мозковий штурм у парах», «структуроване читання», «інтерактивна презентація» тощо.

За характером пізнавальної діяльності:

- *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення учнями інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);
- *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

ПР-01 - лекція, навчальна дискусія, інструктаж; індивідуальні роботи, метод проектів; презентація; «мозковий штурм у парах», «структуроване читання», «інтерактивна презентація» тощо.

ПР-07 – навчальна дискусія; робота в малих групах;

ПР-08 - індивідуальні роботи, рольова гра, імітація; «1-2-4-разом», «мозковий штурм у парах»

ПР-16 – лекція, навчальна дискусія, інструктаж; індивідуальні роботи, метод проектів; презентація.

11. Методи контролю

- оцінка вирішення типових завдань;
- письмові контрольні роботи;
- усне опитування під час занять;
- оцінка рефератів по окремих розділах дисципліни з використанням монографічної і періодичної літератури;
- дистанційний контроль;
- іспит.

12. Розподіл балів, які отримують студенти. Іспит

Поточне оцінювання та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	40	100
Поточний контроль												
2	2	2	2	2	4	4	4	2	4	4		32
Контроль самостійної роботи												
2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4		28

13. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
------------------------	-----------------------	----------------

Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування.

Форма підсумкового контролю: іспит.

15. Завдання для іспиту

Іспит з дисципліни включає виконання студентами індивідуальної роботи. Індивідуальна робота студентів полягає у виконанні індивідуального пошукового творчого завдання та складається з наступних етапів:

- обрання однієї із запропонованих тем;
- теоретичне опрацювання теми через збір, конспектування та анотування наукової літератури;
- аналіз зібраних наукових джерел;
- написання творчого звіту про ступінь розробки даної проблеми в сучасній психологічній теорії та практиці у вигляді наукових тез;
- захист звіту.

16. Питання на іспит

1. Визначення психології як науки. Значення і завдання сучасної психології.
2. Структура сучасної психологічної науки. Сучасна психологія та її місце в системі наук.

3. Аналіз напрямків зарубіжної психології.
4. Історія розвитку психологічної науки в Україні.
5. Психологічне дослідження та етапи його проведення. Основні вимоги до організації дослідження.
6. Метод спостереження.
7. Експеримент та його види.
8. Психологічні тести (тести здібностей, інтелекту, успішності та ін.).
9. Моделювання психічних процесів.
10. Методи опитування (бесіда, інтерв'ю, анкетування).
11. Метод аналізу продуктів діяльності людини.
12. Метод узагальнення незалежних характеристик.
13. Кількісний і якісний аналіз психічних фактів.
14. Поняття про психіку. Основні положення про психіку.
15. Природа та соціальна детермінація психічного розвитку. Рефлекторна природа психічного як властивості нервової системи.
16. Мозок і психіка. Основні блоки мозку.
17. Психіка і вища нервова діяльність. Закон взаємодії індукції.
18. Психіка і свідомість. Структура свідомості.
19. Несвідомі психічні явища. Механізми психологічного захисту.
20. Поняття про особистість в психології. Теорії особистості (З. Фрейд, К. Юнг, А. Адлер, К. Горні, Г. Мюррей, К. Левін, А. Маслоу, К. Роджерс та ін.).
21. Поняття про інтереси та їх види. Переконавання та ідеали особистості.
22. Поняття про установку. Цілі особистості та рівні її домагань.
23. Самооцінка та Я-концепція особистості.
24. Поняття про групи, їх класифікація. Диференціація в групах і колективах, рівні розвитку групи.
25. Методи вивчення міжособистісних стосунків в групі (соціометрія та референтометрія).
26. Лідерство в групах і колективах. Лідерство та керівництво. Типи лідерів.
27. Психологічна сумісність в групах. Міжособистісні стосунки в групах, їх якісна відмінність.
28. Колективістичне самовизначення, ідентифікація, згуртованість та референтність групи.
29. Поняття про спілкування. Значення спілкування в розвитку особистості.
30. Вербальні та невербальні засоби спілкування.
31. Комунікативна, інтерактивна та перцептивна функції спілкування.
32. Рефлексія, ідентифікація, стереотипізація. Сміслові бар'єри спілкування.
33. Конфлікт та його види.
34. Психолого-педагогічне спілкування, умови його ефективності. Соціально-психологічний тренінг спілкування.
35. Активність особистості та її джерела. Активність і діяльність.
36. Діяльність як суттєвий вид активності людини. Структура діяльності.
37. Екстеріоризація та інтеріоризація дій як етапи розвитку та основна форма оволодіння діяльністю.
38. Поняття про навички, вміння, звички. Основні види діяльності (ігрова, учбова, трудова) та їх порівняльна характеристика.
39. Гра як ведуча діяльність і її психологічні особливості. Навчальна діяльність та її психологічна характеристика.
40. Психологічна структура і зміст трудової діяльності. Творчість як самостійний вид діяльності.
41. Поняття про увагу, її фізіологічна основа. Вчення І. М. Сеченова, І. П. Павлова, О. О. Ухтомського, Д. Є. Хомської про природу уваги.

- a. Види уваги. Мимовільна, довільна та післядовільна увага. Зовнішня та внутрішня увага. Індивідуальна, групова та колективна увага.
42. Властивості уваги: зосередженість, коливання, переключення, відвертання, обсяг, розподіл, стійкість та розсіяність уваги.
43. Розвиток і виховання уваги в учнів. Уважність як властивість особистості. Неуважність та її причини.
44. Поняття про відчуття. Рефлекторна природа відчуттів.
45. Рецептори і аналізатори. Загальні властивості відчуттів: якість, інтенсивність (сила), тривалість і просторова локалізація відчуттів.
46. Закономірності відчуттів: пороги чутливості, адаптація, післядія, взаємодія.
47. Класифікація відчуттів, їх види. Удосконалення відчуттів у результатів вправ та трудової діяльності. Компенсаторні можливості в галузі відчуттів.
48. Поняття про сприймання, основні властивості його. Спрямованість особистості і сприймання.
49. Аперцепція. Об'єктивні умови сприймання.
50. Фізіологічні основи сприймання. Роль моторних компонентів у сприйманні.
51. Класифікація сприймань, їх види. Сприймання простору і часу.
52. Ілюзії. Спостереження і умови його ефективності.
53. Поняття про пам'ять. Суспільно-історичний характер пам'яті.
54. Теорії пам'яті. Види пам'яті.
55. Загальна характеристика процесів пам'яті. Індивідуальні відмінності в процесах пам'яті.
56. Поняття про мислення. Мислення і чуттєве пізнання.
57. Мислення і мова. Соціальна природа мислення.
58. Фізіологічні основи мислення. Форми мислення: поняття, судження та умовиводи.
59. Формування понять у процесі навчання. Мисленнєві операції та їх характеристика.
60. Аналіз, синтез, порівняння, конкретизація, абстрагування, узагальнення, класифікація та систематизація.
61. Мислення і розв'язування задач. Види мислення і його індивідуальні особливості.
62. Поняття про інтелект та основні підходи до його вивчення. Структура інтелекту за Р. Стенбергом, Ч. Терстоуном, Р. Кетелем, Дж. Гілфордом.
63. Поняття про уяву. Соціальна природа уяви.
64. Уява та об'єктивна дійсність. Уява і творчість.
65. Види уяви. Мрія і практична діяльність.
66. Аналітико-синтетичний характер процесів уяви. Способи синтезування, які забезпечують виникнення образів уяви.
67. Фізіологічні основи уяви. Ідеомоторні рухи.
68. Індивідуальні властивості уяви. Розвиток уяви в учнів.
69. Поняття про емоційне реагування. Види емоційного реагування: емоційний тон відчуттів та вражень, власне емоції, афект, настрої, стрес, почуття.
70. Фізіологічні основи емоцій. Роль емоцій в житті людини.
71. Характеристика різних емоцій. Емоційні властивості людини.
72. Загальне уявлення про почуття. Характеристика різних емоцій.
73. Емоційні властивості людини. Загальне уявлення про почуття. Характеристика різних почуттів.
74. Поняття про волю. Мотиваційна сфера особистості та вольова діяльність.
75. Вольовий акт і його структура. Вольове зусилля.
76. Психологічний аналіз боротьби мотивів та прийняття рішення. Вольові якості особистості та їх розвиток.
77. Завдання виховання та самовиховання волі. Вікові та індивідуальні особливості волі.
78. Поняття про характер. Вияв характеру.
79. Структура і риси характеру, його цілісність. Характер і спрямованість особистості.

80. Спадковість і характер. Зв'язок характеру і темпераменту.
81. Формування характеру. Урахування особливостей характеру у індивідуальній та навчально-виховній роботі.
82. Поняття про темперамент. Фізіологічні механізми темпераменту (гуморальна, конституційна та психофізіологічна теорії).
83. Типи темпераментів, їх психологічна характеристика.
84. Основні властивості темпераменту: сенситивність, реактивність, активність, пластичність, ригідність, екстраверсія, інтроверсія, емоційна збудливість.
85. Роль спадковості в походженні властивостей темпераменту. Проблема мінливості темпераменту.
86. Роль темпераменту в трудовій і навчальній діяльності. Темперамент і індивідуальний стиль діяльності.
87. Індивідуальний підхід до учнів з різними типами темпераменту.
88. Робота з дітьми з поведінковими проблемами. Функції поведінки.
89. Організація та проведення оцінювання поведінки дитини. Попередні умови та тригери, запобігання виникненню.
90. Альтернативна та позитивна поведінка. Відеомодельювання і відео-самомоделювання.
91. Технології використання візуальної підтримки. Комунікація з дитиною з особливими освітніми потребами.
92. Мінімізація заохочення проблемної поведінки та забезпечення безпеки.

16. Методичне забезпечення

- робоча навчальна програма дисципліни;
- залікові матеріали;
- конспекти лекцій;
- інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

17. Рекомендована література

Основна

1. Максименко С. Д. Загальна психологія. Київ : Ліра-К, 2024. 562 с.
2. Павелків Р. В. Загальна психологія. Київ : Кондор, 2024. 570 с.
3. Діхтяренко С. Ю., Шулдик А. В., Шулдик Г. О., Данилевич Л. А., Поліщук О. Р. Загальна психологія. Практичні заняття : навч. посіб. Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. 244 с.
4. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. Загальна психологія: хрестоматія: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Каравела, 2022. 640 с.
5. Москалець В. П. Загальна психологія. Київ : Ліра-К, 2022. 562 с.
6. Максименко С. Д. Загальна психологія. Київ : Знання, 2021. 271 с.
7. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : навч. посіб. 5-те видання, перероблене, доповнене. Київ : Академія, 2021. 376 с.

Допоміжна

1. Bakhmat N., Dzhyhun L., Mishchenko M., Polishchuk O., Savytska O., & Dorofey S. The Neuropedagogical Aspects of Mental and Cognitive Activity in Younger School-Age Children. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2023. 14(3). Pp.182-193. <https://doi.org/10.18662/brain/14.3/469> URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/brain/article/view/6462>

2. Поліщук О. Р. Методичні рекомендації для практичної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з дисципліни «Загальна психологія». Умань : Візаві, 2024. 71 с.
3. Поліщук О. Р. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з дисципліни «Загальна психологія». Умань : Візаві, 2024. 12 с.
4. Бригадир М. Б., Бугерко Я. М., Ревасевич І. С. Загальна психологія. Збірник кейсів : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2019. 35 с.
5. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Київ : Знання, 2019. 388 с.
6. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях : навч. посіб. Київ : «Університетська книга», 2019. 239 с.
7. Кацавець Р. С. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.
8. Корчакова Н. В. Психологічні основи дитячої самопрезентації: монографія. Київ : Знання, 2021. 288 с.
9. Кутішенко В. П. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 128 с.
10. Максименко С. Д. Психологічні особливості криз підлітка. Практична психологія. Київ: Знання, 2020. 200с.
11. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. Загальна психологія. Київ : Каравела, 2020. 463 с.
12. Токарева Н. М. Лабіринти дорослішання: психічний розвиток особистості підлітково-юнацького віку. Кривий Ріг : ТОВ «НВП «Інтерсервіс»», 2021. 216 с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
2. <https://library.gov.ua/> – Національна науково-медична бібліотека України
3. <https://www.facebook.com/Technicallibrary/> – Державна науково-технічна бібліотека України
4. <https://lukl.kyiv.ua/> – Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ)
5. <http://www.ukrbook.net/> – Книжкова палата України
6. <https://libruk.com.ua/> – Українська електронна бібліотека
7. <http://psyj.udpu.edu.ua/> – Психологічний журнал
8. Нормативно-правова база МОН України [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/normativno-pravova-baza1.html>